

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Anne Bodil Surdal		19/1581

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
057/19	Utvalg for levekår	PS	27.08.2019

Høring - forslag til ny barnevernlov

Forslag til vedtak:

- 1. Utvalg for levekår gir sin tilslutning til innsendt administrativ høringsuttalelse slik den foreligger.*
- 2. Utvalget påpeker særlig viktigheten av at barnas beste prinsippet styrkes, og at nye oppgaver og lovkrav må utredes grundig og følges opp med statlig finansiering.*

Utvalg for levekår - 057/19

ULK - behandling:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

ULK - vedtak:

1. Utvalg for levekår gir sin tilslutning til innsendt administrativ høringsuttalelse slik den foreligger.
2. Utvalget påpeker særlig viktigheten av at barnas beste prinsippet styrkes, og at nye oppgaver og lovkrav må utredes grundig og følges opp med statlig finansiering.

Høring - forslag til ny barnevernlov

Bakgrunn for saken:

Politisk behandling av administrativt hørings svar fra Gjesdal kommune vedrørende forslag til ny barnevernlov.

Det vises til høringsbrev fra Barne- og likestillingsdepartementet av 04.04.19 vedrørende forslag til ny barnevernlov.

Sandnes og Time kommune har utarbeidet ett hørings svar. Etter avklaring i rådmannsutvalget for jærkommunene stiller Gjesdal seg også bak denne felles høringen sammen med kommunene Klepp, Hå, Sola og Randaberg.

Høringsfrist var 1. august og Gjesdal kommune sendte sin administrative høring innen fristen. Det er gitt utvidet frist til 15.09 for ettersending av politisk vedtak med eventuelle tilføyelser eller kommentarer etter behandling i utvalg for levekår.

Saksopplysninger:

Gjeldende barnevernlov er over 25 år gammel, og formålet med ny lov er å få en mer tilgjengelig lov som er bedre tilpasset dagens samfunn.

Barnevernet er først og fremst en hjelpetjeneste, men barnevernloven åpner samtidig for svært inngripende tvangstiltak. Dette stiller store krav til barnevernets arbeid og at rettssikkerheten til barn og foreldre blir ivaretatt på en god måte. Målet er at en ny barnevernslov skal bidra til bedre barnevernsfaglig arbeid og styrke rettssikkerheten for barn og foreldre. Et gjennomgående hensyn er å sette barnets behov i sentrum og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats. Barnevernet skal bygge på de ressursene som finnes rundt barnet. Dette er viktig både for å kunne sette inn tiltak som er godt tilpasset barna og familiens behov, og for å ivareta viktige relasjoner for barnet dersom det er behov for tiltak utenfor hjemmet.

Høringsforslaget tar utgangspunkt i NOU 2016:16 *Ny barnevernslov – Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse*. Barnevernslovutvalget fikk i mandat å foreta en fullstendig språklig, teknisk og strukturell gjennomgang av loven og utarbeide utkast til ny barnevernslov. I tillegg ble utvalget bedt om å vurdere enkelte nærmere angitte temaer; rettighetsfesting, barnevernets ansvarsområde, forebyggende arbeid, regulering av faglige prinsipper, tidsriktig barnevernslov, tiltakene i barnevernet, partsrettigheter og samvær. Flere av utvalgets forslag er fulgt opp gjennom lovendringer som trådte i kraft 1. juli 2018, blant annet ble barnevernsloven en rettighetslov for barn.

I samsvar med barnevernslovutvalgets utredning er høringsforslaget ingen fullstendig gjennomgang av det materielle innholdet i dagens lov. Forslaget viderefører grunnstammen i dagens lov, regulerer de same områdene og bygger på de same grunnprinsippene.

Høringsnotatets kapittel 2 gir en oversikt over sentrale bakgrunnsdokumenter for lovforslaget med hovedvekt på NOU 2016:16 *Ny barnevernslov*. I kapittel 3 redegjøres for grunnleggende menneskerettslige forpliktelser. Kapittel 4 inneholder departementets forslag til ny lovstruktur. Høringsnotatets kapittel 5 til 21 omhandler forslag til endringer i lovens innhold. Hvert kapittel i høringsnotatet refererer til ett av kapitlene i forslaget til ny

barnevernslov og det foreslås endringer i følgende;

- Kapittel 5 Kap. 1 i ny lov og gjelder **lovens formål, virkeområde, hensynet til barnets beste og andre grunnleggende bestemmelser**
- Kapittel 6 Kap. 2 i ny lov og gjelder reglene om **bekyrningsmelding og undersøkelser**
- Kapittel 7 Kap. 3 i ny lov og regulerer arbeidet med **hjelpetiltak**
- Kapittel 8 Kap. 4 i ny lov og gjelder bestemmelsene om **akuttiltak**.
- Kapittel 9 Kap. 5 i ny lov og samler reglene om **omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon**.
- Kapittel 10 Kap. 6 i ny lov og omfatter hjemlene for **atferdstiltak**
- Kapittel 11 Kap. 7 i ny lov og gjelder **samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse**
- Kapittel 12 Kap. 8 i ny lov og gjelder **oppfølging av barn og foreldre**
- Kapittel 13 Kap. 9 i ny lov og gjelder **fosterhjem**
- Kapittel 14 Kap. 10 i ny lov omfatter reglene for **barnevernsinstitusjoner**
- Kapittel 15 Kap. 11 i ny lov og gjelder **omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere**
- Kapittel 16 Kap. 12 i ny lov og handler om **saksbehandlingsregler**
- Kapittel 17 Kap. 13 i ny lov omhandler **taushetsplikt, opplysningsplikt og adgang til å gi opplysninger**
- Kapittel 18 Kap. 14 i ny lov regulerer **behandling av saker i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker**
- Kapittel 19 Kap. 15 i ny lov og gjelder **kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver**
- Kapittel 20 Kap. 16 i ny lov og gjelder **statlige barnevernmyndigheters ansvar og oppgaver**
- Kapittel 21 Kap. 17 i ny lov og gjelder **statlig tilsyn**
- Kapittel 22 Gjelder **økonomiske og administrative konsekvenser**

I høringssvaret Gjesdal kommune administrativt har sluttet seg til, er det sett på alle nye forslag og valgt å la uttalelser og kommentarer følge kapittelinnvidlingen til det nye lovforslaget. Høringssvaret med en tilbakemelding på overordnede intensjoner og lovstrukturen.

Vurdering:

Det er et omfattende høringsnotat på hele 491 sider og i høringssvaret har er det valgt å først tilbakemelde på overordnede intensjoner og deretter de konkrete lovmessige endringene.

Rådmannen ser det som positivt at barnets beste perspektivet styrkes og tydeliggjøres ytterligere i ny lov kontra dagens lov. Det foreslås lovfestet at barnets beste skal være ett grunnleggende hensyn ved alle avgjørelser og handlinger som berører barnet. Dette tar bl.a. inn de innspill som over tid har kommet fra barna selv og deres interesseorganisasjoner, som eksempelvis Barnevernproffene.

Barneverntjenesten i Gjesdal har som deltaker i Mitt liv – prosjektet via Forandningsfabrikken og Barnevernsproffene allerede gjort mange endringer for å styrke barneperspektivet og medvirkningen fra barn og unge. Det anbefales likevel at dette følges opp med lovfesting av nye faglige retningslinjer for vurdering av barnets beste. Dette er et komplekst område både faglig og interessemessig. Ofte står barnets interesser i konflikt med foreldrene sine interesser og det er i disse situasjonene krevende å være den som

skal tale barnets interesser.

Barns medvirkning er avgjørende for å kunne vurdere lovens overordnede prinsipp om barnets beste. Ny lov bør derfor bli enda tydeligere på barns rett til medvirkning. Konkret vises det i høringen til at muligheten for barnet til å ha med tillitsperson i møter med barneverntjenesten, ikke bør begrenses til å gjelde barn under omsorg, men gjelde alle møter. Barns rett til å uttale seg uten omsorgspersonenes tilstedeværelse bør gjelde alle delene av en barnevernsak og ikke begrenses til undersøkelsesfasen.

Det er positivt at ny lov moderniseres i form av språk, tar inn utfordringer med nye familiekonstellasjoner og barn med tilknytning til flere land.

Ny lov foreslår en tydeliggjøring av at det er kommunen, og ikke barneverntjenesten, som har ansvar for generell forebygging. Kommunen får en plikt til å samordne tjenestetilbudet til barn og familier, og kommunestyret skal vedta en plan for kommunens arbeid med å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Departementet viser til at denne avgrensningen av barneverntjenestens forebyggende ansvar er nødvendig for å sikre at tjenesten har kompetanse, kapasitet og ressurser til å ivareta sine kjerneoppgaver. Dette vurderes som viktig og er i tråd med det arbeidet som pågår i Gjesdal kommune bl.a. i arbeidet med Helhetlig oppvekstplan, Handlingsplan mot vold og BTI (Bedre tverrfaglig innsats) hvor forebygging, tidlig innsats og rett hjelp til rett tid er sentrale prinsipper. Oppveksttrekanten brukes som et hjelpemiddel til å sortere og tydeliggjøre ansvaret for å yte hjelp.

Forslaget om å lovfeste at barneverntjenestens tilstand rapporteres til kommunestyret minst en gang i året støttes. I Gjesdal har status pr halvår med utgangspunkt i lovkrav ang frister for meldinger, undersøkelser, tiltaksoppfølging og oppfølging av barn som er plassert utenfor hjemmet blitt rapportert til hovedutvalg. I barnevernreformen –prop. 73 L (2016-2017) vises det til at kommuner som jobber godt med faglig utvikling av barnevernet og samordning av tjenestetilbudet, ofte kjennetegnes av at den politiske og administrative ledelsen er tett på arbeidet, vurderer kvaliteten i egne tjenester og stiller krav og forventninger.

Rådmannen er kritisk til forslaget om å ta ut dagens formulering om barnevernleder sitt ansvar for oppgaver og er redd en med dette risikerer en uheldig overstyring av barnevernleder sitt faglige ansvar og kompetanse. Det er hensynet til barnets beste og kravet til forsvarlighet som skal være avgjørende, ikke eksempelvis kommunens økonomi. Rådmannen mener forslaget om politisk rapportering sammenholdt med dagens ordning med fylkesmannen som klage og tilsynsmyndighet er tilstrekkelig for å sikre forsvarlighetskontroll med barneverntjenesten.

Flere av lovforslagene og endringene vil ha økonomiske konsekvenser for kommunen. Flere oppgaver til barneverntjenesten og utvidet ansvar vil bety mer arbeid og økte kostnader for kommunene i form av behov for flere ansatte ressurser og økte økonomiske ressurser. Dette vil særlig gjelde utvidelse av undersøkelser og tiltak rettet mot barnets totale omsorgssituasjon og utvidet rett til ettervern. Rådmannen mener nye oppgaver og lovkrav må utredes grundig og følges opp med statlig finansiering og forutsetter at endelig avklaring av finansiering foreligger før en eventuell iverksetting av loven.>

Knut Underbakke
rådmann

Lillian Ydstebø
kommunalsjef helse og velferd

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:

19_04985-2 Administrativt hørings svar fra Sandnes kommune - Forslag til ny barnevernlov
17332694_11_0

Hørings svar - forslag til ny barnevernlov

Høringsuttalelse fra KS - Forslag til ny barnevernslov

Høringsnotat ny barnevernslov - april 2019(779456)(1)